

stod som Laantager. Jeg vil meget anbefale ærede Medlemmer at stemme for dette Forslag. Der bliver sagt og kan blive sagt derom, at det kun meget sparsomt vil blive brugt, at der maaske vil gaa Aar, inden det bliver brugt — maaske 10 Aar, inden et Sogneraad benytter sig af denne Lejlighed, men netop fordi det er en saa lempelig Maade til at komme ind paa dette Forhold, synes jeg, ærede Medlemmer kunde stemme sammen med os for dette Forslag.

Under første Behandling udtalte jeg mig for, at Landarbejdernes Bidrag ikke skulde forhøjes, selv om Vurderingssummen forhøjedes. Der blev fra forskellige Sider, endog fra den ærede Ordfører udtalt, at Landarbejderne selv over for det mindre Bidrag, der nu fordredes, havde haft store Vanskeligheder ved at skaffe det til Stede. Den højtærede Landbrugsminister udtalte ogsaa, at det gjaldt om at bevare Retten til at komme i Besiddelse af disse Ejendomme for den Samfundsklasse, for hvem de vare bestemte. Nu er det ganske klart, at naar man forhøjer den Sum, som Landarbejderne skulle være i Besiddelse af, vil man for hvert 100 Kr., man forhøjer denne Sum, afskære nogle fra at komme i Betragtning, der, fraset dette, at de mangle Penge, ellers kunne være dygtige og i enhver Henseende skikkede til at overtage en saadan Lod. Mindretallet har derfor stillet Forslag om, at selv om Vurderingssummen stiger til 5 eller 6,000 Kr., skal den Sum, der fordres af Landarbejderne, dog blive ved det, den har været i den Tid, Loven har virket, nemlig 400 Kr. Naar man ser paa Loven som et Forsøg, vil det ogsaa være rigtigt, at dette Forsøg ikke forplumres alt for meget ved, at man nu under den sidste Del af Forsøget afskærer nogle fra at komme i Besiddelse af dette Gode, som under den første Del af Forsøget havde Adgang dertil. Derfor vil jeg tillade mig at anbefale dette Forslag.

Under Nr. 22 have vi stillet et Ændringsforslag, gaaende ud paa, at naar et Husmandsbrug oprettes paa raa og uopdyrket Jord, kan der, efter de hvert 3die Aar foretagne Syn og efter Kommissionens Indstilling, ydes Laantageren Tillægsaan, som staa i Forhold til, hvad Ejendommen er stegen i Kultur og Værdi. Denne Tanke er fremkommen i Udvalget. Det Medlem, som fremkom med Tanken, lod dog Forslaget falde, men det forekommer Mindretallet, at denne Tanke er saa sund og god, at vi have ønsket at optage den og føre den her ind i Salen for at se,

om den ikke kunde vinde nogen Tilslutning her. Jeg vil tillade mig at anbefale denne Ændring. Den taler for sig selv, og nogen yderligere Motivering behøves ikke.

Under Nr. 6 har Mindretallet stillet et Forslag om, at naar der ikke paa anden Maade kan tilvejebringes Jord, kan der finde Ekspropriation Sted. Denne Tanke har ogsaa været fremme her i Tinget og har været drøftet saa omhyggeligt, at nogen meget stærk Motivering af den ikke behøves. Jeg skal kun henholde mig til, hvad jeg udtalte ved 1ste Behandling, nemlig at det er sket, og at det kan ske, at en Landarbejder staar med Pengene i Haanden og med alle Betingelser for at kunne overtage en Jordlod, men at han dog ikke kan faa nogen Jord i sin Hjemstavn eller i nogenlunde Nærhed deraf. Tanken om Ekspropriation har, som sagt, været fremme før her og har jo været vedtaget her. Ved 2den Behandling i Samlingen 1896—97 blev Forslaget stillet af det ærede Medlem for Sorø (Poul Christensen), det ærede Medlem for Brønderslev (Th. Larsen), daværende Folketingsmand Nøhr, det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 7de Valgkreds (Ovesen), det ærede Medlem for Grenaa (N. Pedersen) og mig, og det blev vedtaget her med 57 Stemmer mod 17. Man vil altsaa se, at denne Tanke har betydelig Tilslutning her i Tinget, og det er ogsaa en ganske retfærdig Tanke denne, at det offentliges Interesser gaa frem for de privates. Jeg siger med Villie det offentliges Interesser. Der vil ganske vist kunne siges: Den Jord, der skal eksproprieres her, skal jo under privat Eje, men det ligger i Samfundets Interesser at faa den danske Jord opdyrket saa godt som muligt og faa vort Land saa værdifuldt som muligt, og der er ingen Tvivl om, at de Huslodder, som her oprettes, i mangt og meget ville blive Mønstbrug, og at den Jord, der inddrages under disse Brug, vil blive værdifuld Jord, Jord, der betaler sig. Derfor synes det mig, at Tanken om Ekspropriation er fuldt ud rigtig, og den har jo her i Tinget et betydeligt Tilhold. Det forbauser mig kun, at denne Ændring ikke har vundet Tilslutning. Jeg skal ikke yderligere motivere dette Forslag. Det er behandlet saa tidt her i Tinget, og der er sagt saa meget baade for og imod, at det ikke vil være til stor Nytte at gentage, hvad der kan siges derfor. Det, jeg vilde kunne sige, vilde for øvrigt ogsaa kun blive et slet Plagiat af, hvad den højtærede Land-